

PROTOCOL DE COLABORARE

Încheiat între:

- **JUDECĂTORIA/TRIBUNALUL/CURTEA DE APEL ...**
- **BAROUL ...**

Părțile convin asupra prezentului Protocol, pe care și-l asumă, ca bază a cooperării inter-institutionale viitoare, a colaborării necesare între profesiile juridice, pentru îndeplinirea unor obiective comune și respectarea unor principii de integritate și etică proprii celor două profesii, în spiritul Avizului (2013) 16 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (C.C.J.E.).

I. PRINCIPII ȘI DEZIDERATE

Părțile declară că, la baza prezentului Protocol, au în vedere **respectarea și punerea în aplicare a următoarelor principii și deziderate:**

a) punctul 12 din Recomandarea CM / Rec (2010) 12, care prevede că judecătorii și sistemul judiciar trebuie să mențină relații de lucru constructive cu instituțiile și autoritățile publice implicate în gestionarea și administrarea instanțelor, precum și cu toți profesioniștii ale căror sarcini sunt legate de activitatea judecătorilor, în scopul de a facilita o administrare eficientă și eficace a justiției;

b) dezvoltarea domeniilor de relații stabilite între judecători și avocați, evocate în Avizul 16 al CCJE:

- pe de o parte, relațiile dintre judecători și avocați care derivă din principiile procedurale care au un impact direct asupra eficienței și calității procedurilor judiciare și satisfacerea nevoilor părților implicate într-un proces;

- pe de altă parte, relațiile care rezultă din conduita profesională a judecătorilor și avocaților și care necesită un respect reciproc pentru rolurile jucate de fiecare parte, înțelegerea reciprocă și un dialog constructiv.

c) Recomandarea CCJE din Avizul (2013) 16 ca asociațiile profesionale și organismele independente de conducere ale ambelor părți, judecători și avocați, să se implice în procesul de identificare a unor principii etice comune, să coopereze pentru a asigura o dirijare corectă și rapidă a procedurilor legale și de perfecționare profesională continuă;

d) Dezideratele exprimate prin punctul 10 din Avizul nr. (2009) 12, în sensul că:

- acolo unde este cazul, pregătirea profesională comună pentru judecători, procurori și avocați pe teme de interes comun contribuie la realizarea unei justiții de cea mai înaltă calitate;

- schimbul de experiență dintre judecători și avocați, poate stimula dezvoltarea de "bune practici" în domeniul procedurilor și identificarea instrumentelor procedurale eficiente pentru a pune în aplicare principiile unui proces echitabil și preveni întârzierile nejustificate și tergiversările.

e) necesitatea asigurării accesului egal la informații cu privire la punctele de reper ale jurisprudenței, atât pentru judecători cât și pentru avocați, în concordanță cu punctul 24 din Avizul nr.14 (2011) al C.C.J.E., în care se recomandă disponibilitatea jurisprudenței instanței, sau cel puțin a deciziilor importante pe internet, gratuit, într-o formă ușor accesibilă,

f) necesitatea punerii în aplicare a recomandării C.C.J.E. în ceea ce privește stabilirea termenelor de procedură, prin dezvoltarea unor audieri planificate pentru a facilita, în interesul părților, o cooperare efectivă între judecători și avocați;

g) dispozițiile art.84 din Legea nr.51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora barourile conlucrează cu instanțele judecătorești în vederea desfașurării în condiții bune a activității de acordare a asistenței judiciare;

h) preocuparea comună pentru creșterea încrederii publice în sistemul judiciar și a credibilității actorilor acestuia în scopul îmbunătățirii calității actului de justiție;

i) preocuparea de a elimina practica neunitară a instanțelor conform recomandărilor Mecanismului de Cooperare și Verificare și asigurarea dreptului la un proces echitabil sub aspectul previzibilității practicii judiciare;

j) îmbunătățirea relațiilor profesionale dintre avocați și judecători în scopul diminuării incidentelor de natură să afecteze încrederea publică în sistemul judiciar;

k) conlucrarea în domeniul asistenței judiciare în scopul creșterii calității apărării;

l) implementarea noilor coduri prin organizarea de activități de pregătire profesională comună ale judecătorilor și avocaților;

m) apărarea profesiei de avocat prin acțiuni care să descurajeze practicarea fără drept a profesiei de avocat.

II. OBIECTIVE, DIRECȚII DE ACȚIUNE, MODALITĂȚI DE COLABORARE ȘI STABILIRE DE BUNE PRACTICI

1. Dezvoltarea înțelegerii reciproce și a respectului reciproc în considerarea normelor etice. Relațiile dintre magistrați și avocați

Părțile își asumă respectarea următoarelor :

1.1. principii etice comune pentru ambele părți, judecători și avocați: secretul profesional, integritatea și demnitatea, respect pentru justițiabili, competență, corectitudine și respect reciproc.

1.2. principii de conduită ale avocaților și magistraților prevăzute de legislația în vigoare:

- art.4.3. din Codul deontologic al avocaților potrivit cu care avocatul va da dovadă de respect și de loialitate față de oficiile judecătorului, dar, în același timp, își va apăra clientul în mod conștiincios și fără teamă;

- art. 16 și 21 din Codul deontologic al magistraților potrivit cu care magistratii trebuie să impună ordine și decență în timpul soluționării cauzelor prin adoptarea unei atitudini demne, civilizate și imparțiale față de părți și avocații cu care intră în contact în calitatea lor

1.3. Punctul 6.6 din Principiile de la Bangalore care afirmă că un judecător trebuie să mențină ordinea și decența în toate procedurile în fața instanței, să fie răbdător, demn și politic în relațiile cu părțile, cu avocații. În acest sens judecătorii nu vor permite atacurile la persoană, fără legatură cu problemele de drept ale cauzei, atât între magistrați și avocați, între avocați și între părți și avocați.

1.4. Avocații membri ai Baroului își reafirmă angajamentul respectării principiilor expuse în paragrafele 4.1, 4.2, 4.3 și 4.4 din Codul deontologic al Consiliului Consultativ al Barourilor Europene: să respecte regulile de conduită aplicabile în fața instanței; să dea întotdeauna atenția cuvenită pentru desfășurarea corectă a procedurilor; să mențină respectul cuvenit și curtoazia față de instanța de judecată , aparând în același timp interesele clientului, onorabil și fără teamă.

1.5. Judecătorii vor păstra confidențialitatea deliberărilor și imparțialitatea acestora, ceea ce implică, printre altele, că se vor abține de la comentarii privind procedurile, performanța avocaților, având în vedere că datoria principală a avocaților este de a acționa în interesul clienților lor.

1.6. Libertatea de exprimare a avocaților are, de asemenea, limitele sale, în scopul de a menține autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. Avocații vor manifesta respect față de colegii de profesie, pentru statul de drept și administrarea corectă a justiției, se vor abține de la critica abuzivă a colegilor de profesie, a judecătorilor individuali, a procedurilor și deciziilor judecătorești.

2. Direcții de colaborare

2.1. organizarea unor ședințe de lucru comune între conducerile celor două instituții în scopul îmbunătățirii relațiilor dintre cele două profesii și a eficientizării actului de justiție;

2.2. organizarea de programe comune de formare profesională, având ca temă implementarea noilor coduri, precum și alte probleme de interes comun;

2.3. promovarea în rândul justițiabililor a condițiilor de acordare a ajutorului public judiciar în situațiile în care aceasta se impune și editarea unor materiale cu caracter informativ destinate justițiabililor, referitoare la condițiile de acordare a acestuia la sediul fiecărei instanțe, în limita prevederilor bugetare sau în condițiile suportării cheltuielilor aferente de către Barou;

2.4. asigurarea accesului la concluziile ședințelor de unificare a practicii la nivelul Judecatoriei, prin participarea reprezentanților Baroului la ședintele de analiză a practicii neunitare și diseminarea informațiilor privind direcțiile de unificare a practicii în rândul membrilor baroului; problemele astfel dezbătute nu vor putea fi considerate decât opinii juridice, iar nu modalități de dezlegare a unor chestiuni concrete în cauze aflate în curs de judecată.

2.5. organizarea unei mai bune colaborări în domeniul asigurării asistenței judiciare în vederea creșterii calității apărării, care să se concretizeze în: comunicarea către barou a cererilor de asistență judiciară din oficiu cu respectarea termenelor prevăzute de Regulamentul SAJ, comunicarea situațiilor în care s-a constatat realizarea unor apărări formale, necorespunzătoare din punct de vedere al deontologiei profesionale a avocaților, acordarea termenelor pentru pregătirea apărării atunci când nu au fost respectate termenele de înștiințare prealabilă a desemnării avocaților etc.;

2.6. eficientizarea sistemului de repartizare a avocaților în cadrul activității Serviciului de Asistentă Judiciară, prin implementarea unui program informatic care să permită transmiterea on-line în format electronic a adreselor de asistență judiciară emise de Judecatorie/Tribunal/Curte de Apel;

2.7. respectarea valorilor onorariilor care se cuvin avocaților pentru asigurarea serviciilor de asistență juridică și/sau reprezentare în fața instanțelor judecătorești potrivit Protocolului S.A.J.;

2.8. informarea publicului privind Tabloul avocaților, prin indicarea pe pagina din portalul instanțelor a coordonatelor din spațiul virtual la care cei interesați pot verifica calitatea de avocat cu drept de exercitare a profesiei, dobândită în condițiile legii;

2.9. realizarea de acțiuni comune care să aibă ca finalitate identificarea cazurilor de practicare fără drept a profesiei de avocat, în vederea semnării urgente a acestora conducerii Baroului spre a se lua măsurile legale care se impun și sesizarea organelor de cercetare penală.

3. Dezvoltarea de bune practici și măsuri de eficientizare a comunicării și organizării ședințelor de judecată

3.1. Eficientizarea comunicării

3.1.1. În spiritul recomandărilor Avizului 16 al CCJE și în aplicarea Avizului nr. (2011) 14 al CCJE privind "Justiția și Tehnologia Informației", părțile prezentului Protocol convin stabilirea unei comunicări corespunzătoare între instanțe și avocați pentru a asigura rapiditatea și eficiența procedurilor. În acest scop părțile convin:

- să organizeze un sistem de facilitare a comunicării on-line între instanța și avocați, în scopul de a îmbunătăți serviciul pentru avocați și pentru a le permite să consulte cu ușurință stadiul procedural al cauzelor, în special în ceea ce privește comunicarea încheierilor de ședință pe adresele de email ale avocaților care asigură asistența juridică în acele cauze.

- avocații vor putea depune/transmite și în format on-line sau pe suport magnetic acțiunile/întâmpinările /răspunsurile la întâmpinare/concluziile scrise, pentru a facilita astfel urgentarea redactării hotărârilor.

3.2. Bune practici

3.2.1. Având în vedere:

- necesitatea asigurării previzibilității orei de desfășurare a proceselor, pentru organizarea mai eficientă a agendei zilnice a avocaților și corelarea Regulamentului de Ordine Interioară al instanțelor cu prevederile art. 215 teza a doua Cod proc.civ. care prevăd că lista cu procesele va cuprinde intervale orare orientative fixate pentru strigarea cauzelor;

- realitățile programării mai multor liste de ședință concomitent la mai multe săli, cu citarea tuturor participanților la aceeași oră și riscurile - confirmate de practica instanțelor – ca avocații să fie strigați concomitent la mai multe săli, fără a mai avea posibilitatea fizică a transmiterii în timp real și util a unei cereri de lăsare la a doua strigare a cauzei;

- suprasolicitarea fizică și psihică a avocaților nevoiți să aștepte uneori ore întregi, nenormate, până când le vine rândul, în raport de realitățile din instanțe, în care sunt programate mai multe liste de ședință/ședințe concomitent, aspect care este de natura să afecteze calitatea prestației avocațiale și astfel să fie încălcat dreptul la apărare efectivă al justițiabilului;

- necesitatea respectării dreptului la muncă al avocatului, a cărui specificitate este prezența uneori în fața mai multor instanțe, săli de judecată, deplasări între instanțe în același interval orar, care implică un efort considerabil de organizare și programare a prezenței acestora în toate situațiile.

- asigurarea efectivității dreptului la apărare, care are ca premisă, de cele mai multe ori, alegerea de către justițiabil a unui avocat în considerare a persoanei acestuia, situație care exclude substituirea avocatului, fără acordul prealabil al clientului și în timp util;

- necesitatea extinderii uzanței unor magistrați care manifestă înțelegerea situațiilor în care avocatul este chemat să asigure asistența în mai multe săli concomitent, de a lăsa cauza la a doua strigare;

- realitatea concretă că avocații nu își încetează activitatea zilnică după terminarea activității de instanță, ci sunt nevoiți să își continue timpul de lucru zilnic la cabinetele

propriu pentru pregătirea dosarelor de a doua zi și pentru activitățile specifice de consultații, documentare, redactare etc.

- necesitatea respectării timpului de muncă normal al avocatului ținând cont că, deși nu li se aplică prevederile art. 112-113 din Codul muncii sub aspectul timpului de muncă zilnic - dat fiind specificul activității avocatului ca profesie liberală, există o indirectă dependență de activitatea și organizarea instanțelor; sub acest aspect regulile minime privind timpul de lucru, pauzele, cerințe generale minime de securitate și de sănătate pentru organizarea timpului de lucru pot și trebuie avute în vedere în conformitate cu Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru;

3.2.2. Se stabilesc următoarele bune practici:

- în aplicarea art. 215 C.p.c., lista de sedință va fi împărțită în 2-3 părți, astfel încât fiecare parte va avea alocat un anumit interval de timp, despre care participanții vor fi înștiințați atât prin citație ori în ședință - atunci când este posibil, dar și la momentul afișării listei de ședință;

- procedurile mentionate la alineatul precedent vor fi aplicate, pe cât posibil, și în materie penală;

- în cauzele în care sunt angajați avocați și aceștia sau unul dintre aceștia nu răspunde la prima strigare a cauzei, aceasta va fi lasată la a doua strigare.

III. OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR

1. În scopul atingerii obiectivelor cooperării, Baroul ... își asumă următoarele obligații:

a) să comunice conducerii Judecătoriei/Tribunalului/Curtii de Apel apariția unor aspecte în activitatea instanței care necesită măsuri de remediere și/sau îmbunătățire a activității;

b) să invite reprezentanții Judecătoriei/Tribunalului/Curtii de Apel la manifestări profesionale și acțiuni organizate de Barou în cadrul cărora se dezbate probleme din domeniile de interes comun;

c) să comunice sau să transmită cu promptitudine datele sau informațiile solicitate de conducerea Judecătoriei/Tribunalului/Curtii de Apel, necesare atingerii obiectivelor colaborării;

d) să colaboreze, în limitele legii, la realizarea dezideratului comun de perfecționare a pregătirii profesionale a judecătorilor și avocaților.

e) să sesizeze aspectele de practică neunitară identificate în practica instanțelor;

f) să informeze membrii Baroului cu privire la prevederile prezentului Protocol.

2. În scopul atingerii obiectivelor cooperării, conducerea Judecătoriei/Tribunalului/Curtii de Apel își asumă următoarele obligații:

a) să comunice conducerii Baroului eventualele disfuncționalități cu care a fost sesizata, legate de colaborarea instituțională dintre judecatori și avocați;

b) să invite reprezentanții legali ai Baroului la ședințele, manifestările, acțiunile organizate de Judecătorie/Tribunal/Curtea de Apel, în cadrul carora se dezbate probleme din domeniile de interes comun;

c) să comunice sau să transmită cu promptitudine datele sau informațiile solicitate de Baroul..., necesare atingerii obiectivelor colaborării;

d) să informeze judecătorii din cadrul instanței cu privire la prevederile prezentului Protocol.

IV. DISPOZIȚII FINALE

Prezentul protocol se încheie pe o durată de 3 ani, cu posibilitatea prelungirii lui prin acordul părților.

Valabilitatea protocolului încetează:

a) la împlinirea termenului, urmare a notificării uneia dintre părți;

b) prin acordul părților;

c) prin denunțarea de către una dintre părți, în cazul în care partea cealaltă nu își îndeplinește în mod repetat obligațiile asumate de comun acord.

Prezentul Protocol intră în vigoare la data semnării lui și poate fi modificat numai cu acordul părților.

Prezentul Protocol s-a încheiat în două exemplare originale.

JUDECĂTORIA/TRIBUNALUL/CURTEA DE APEL

BAROUL

Nota: prezentul PROTOCOL este un model cadru redactat de avocat [Monica Livescu](#)